

החנוכה מבית סבא

על-פי רות טנא

על דורון אומרים כולם, שהוא נולד עם חנוכייה ביד. ומדוע ? כי דורון נולד בדיוק כאשר הדליקו נר שמיני בחנוכה בבית. ומאז בכל יום הולדת קיבל דורון מתנה - חנוכייה חדשה. וכך מספר החנוכיות הלך וגדל. בכל שנה השתמש דורון בחנוכייה החדשה שקיבל.

רק חנוכייה אחת לא הוחלפה והייתה עם דורון לא רק בחנוכה אלא בכל ימות השנה. הייתה זו תמונה של חנוכייה, תלוייה על הקיר, וסבא של אימו, מדליק בה את הנר השמיני של חנוכה, וסבתא עומדת לידו.

כאשר סבא של דורון עלה לארץ הוא הביא רק את התמונה של אביו המדליק את הנר השמיני. הוא חשב להביא ארצה את כל המשפחה, אבל מלחמת העולם השנייה פרצה. כל המשפחה הושמדה בשואה ונשארה רק תמונת החנוכייה.

בכל יום הולדת נהג דורון להסתכל בתמונה, הוא הרגיש כאילו סבא וסבתא מתבוננים בו. מחשבות רבות חלפו בליבו של דורון כשעמד מול התמונה: "האם סבא וסבתא יודעים שנולדתי בדיוק בנר השמיני של חנוכה ?"

השנים חלפו. דורון התחתן ועוד מעט יהיה גם הוא אבא. אימו, נסעה לבקר בפולין. לפני הנסיעה חיפשה ומצאה את הכתובת המדוייקת של בית סבא וסבתא בעיירה קשאנוב: ברחוב יגולינסקה 4.

אמא של דורון חזרה אחרת משהייתה: איך אפשר שמדינה שלמה התרוקנה מיהודים. מקהילה יהודית גדולה נשארו רק קברים ושרידי מחנות ההשמדה ?

בנר השמיני של חנוכה התאספה כל המשפחה בביתם של דורון ואישתו לחגוג את יום הולדתו. אמא הביאה חבילה גדולה. היא לחשה לדורון: מזל טוב לך. הבאתי לך דרישת שלום מכל בני המשפחה שלנו. מצאתי אותם בקברות האחים ובמשרפות אושוויץ. ובבית סבא וסבתא מצאתי את המזכרת היקרה ביותר... לך היא דורון.

פתח דורון את החבילה בידיים רועדות. והנה - עטופה בטלית הבהיקה חנוכייה יפיפיה מכסף ומגן-דויד במרכזה. ליבו של דורון דפק בחוזקה, ודמעות היו בעיניו. הוא הכיר אותה מיד. הייתה זו החנוכייה שבתמונה על הקיר !

אמא סיפרה: "שם בבית סבא וסבתא שלי גר עכשיו זוג צעיר, משפחה פולנית. בחרדה דפקתי על הדלת, אך הם הזמינו אותי בנימוס להיכנס פנימה. עברתי בין החדרים ופתאום הרגשתי כאילו מישהו קורא לי. הלכתי אחר הקול והנה בארון עמדה מבהיקה... החנוכייה של סבא וסבתא !!!

בכיתי כילדה קטנה. לא יכולתי לזוז. הפולנים הבינו. הם לקחו את החנוכייה ונתנו אותה לידי. גם בעיניהם היו דמעות. נפרדתי ובידי השריד האחרון שנשאר ממשפחתנו."

"מי יודע כמה שנים לא הדליקו נרות בחנוכייה הזו", אמר דורון וביד רועדת הדליק ביחד עם אימו, אביו ואישתו את הנרות. לאחר המסיבה לקח דורון את החנוכייה מפולין והביא אותה לבסיס הצבאי בו הוא משרת כמפקד. לאחר הדלקת הנרות בבסיס סיפר דורון את סיפור החנוכייה. כשגמר את סיפורו היה שקט. פתאום קמו כל החיילים, דמעות בעיניהם, והצדיעו לחנוכייה, לשישה מיליון היהודים שהושמדו ולא יזכו לעולם להדליק נרות של חנוכה ודורון ידע כי מחג חנוכה הזה - ידליק את נרות החג רק בחנוכייה זו כמו סבא וסבתא של אימו. כך גם יעשו גם בניו ובני בניו, ולעולם לא תיפול החנוכייה בידי זרים.

הַחֲנֻכָּה מִבֵּית סָבָא

על-פי רות טנא

על דורות אומרים כלם, שהוא נולד עם חנכה ביד. ומדוע? כי דורות נולד בדיוק כאשר הדליקו נר שמני בחנכה בבית. ומאז בכל יום הולדת קבל דורות מתנה - חנכה חדשה. וכך מספר החנוניות הלך וגדל. בכל שנה השתמש דורות בחנכה החדשה שקבל.

רק חנכה אחת לא החלפה והיתה עם דורות לא רק בחנכה אלא בכל ימות השנה. היתה זו תמונה של חנכה, תלויה על הקיר, וסבא של אמו, מדליק בה את הנר השמני של חנכה, וסבתא עומדת לידו. כאשר סבא של דורות עלה לארץ הוא הביא רק את התמונה של אביו המדליק את הנר השמני. הוא חשב להביא ארצה את כל המשפחה, אבל מלחמת העולם השנייה פרצה. כל המשפחה השמדה בשואה ונשארה רק תמונת החנכה.

בכל יום הולדת נהג דורות להסתכל בתמונה, הוא הרגיש כאילו סבא וסבתא מתבוננים בו. מחשבות רבות חלפו בלבו של דורות כשעמד מול התמונה: "האם סבא וסבתא יודעים שנולדתי בדיוק בנר השמני של חנכה?"

השנים חלפו. דורות התחתן ועוד מעט יהיה גם הוא אבא. אמו, נסעה לבקר בפולין. לפני הנסיעה חפשה ומצאה את הכתבת המדיקת של בית סבא וסבתא בעירה קשאנוב: ברחוב גולנינסקה 4.

אמא של דורות חזרה אחרת משהיתה: איך אפשר שמדינה שלמה התרוקנה מיהודים. מקהלה יהודית גדולה נשארו רק קברים ושרידי מחנות ההשמדה?

בנר השמני של חנכה התאספה כל המשפחה בביתם של דורות ואשתו לחגג את יום הולדתו. אמא הביאה חבילה גדולה. היא לחשה לדורות: מזל טוב לך. הבאתי לך דרישת שלום מכל בני המשפחה שלנו. מצאתי אותם בקברות האחים ובמשפחות אושוויץ. ובבית סבא וסבתא מצאתי את המזכרת היקרה ביותר... לך היא דורות.

פתח דורות את החבילה בגדים רועדות. והנה - עטופה בטלית הבחיקה חנכה יפיפה מכסף ומגן-דוד במרפזה. לבו של דורות דפק בחזקה, ודמעות היו בעיניו. הוא הכיר אותה מיד. היתה זו החנכה שבתמונה על הקיר!

אמא ספרה: "שם בבית סבא וסבתא שלי גר עכשו זוג צעיר,

משפחה פולנית. בחרדה דפקתי על הדלת, אך הם הזמינו אותי
בנימוס להכניס פנימה. עברתי בין החדרים ופתאום הרגשתי כאלו
מישהו קורא לי. הלכתי אחר הקול והנה בארון עמדה מבהיקה...
החנכה של סבא וסבתא !!!
בכיתי פילדה קטנה. לא יכלתי לזוז. הפולנים הבינו. הם לקחו את
החנכה ונתנו אותה לגדי. גם בעיניהם היו דמעות. נפרדתי ובגדי
השריד האחרון שנשאר ממשפחתינו.
"מי יודע כמה שנים לא הדליקו נרות בחנכה הזו", אמר דורון
ובגד רועדת הדליק ביחד עם אמו, אביו ואשתו את הנרות.
לאחר המסבה לקח דורון את החנכה מפולין והביא אותה לבסיס
הצבאי בו הוא משרת כמפקד. לאחר הדלקת הנרות בבסיס ספר
דורון את ספור החנכה. כשגמר את ספורו היה שקט. פתאום קמו
כל החילים, דמעות בעיניהם, והצדיעו לחנכה, לששה מיליון
היהודים שהשמדו ולא יזכו לעולם להדליק נרות של חנכה ודורון
ידע כי מחג חנכה הזה - ידליק את נרות החג רק בחנכה זו כמו
סבא וסבתא של אמו. כך גם יעשו גם בני ובני בניו, ולעולם לא
תפל החנכה בידי זרים.

שאלות

1. מדוע אומרים כלם על דורון שהוא נולד עם חנכיה ביד ?
2. איזו חנכיה לא החלפה כל שנה ?
3. מה הרגיש דורון כאשר הסתכל בתמונה ?
4. מה שאלה אמו של דורון את עצמה ?
5. מה הביאה האם כמזכרת למשפחה שאבדה בשואה ?
6. ספר איך קבלה האם את החנכיה.
7. איך ידעה האם שזו החנכיה של סבא וסבתא ?
8. מדוע לקח דורון את החנכיה למחנה ?
9. מה עשו החילים לאחר ששמעו את ספור החנכיה ?
10. מה החליט דורון שיעשה מחג חנכה זה והלאה ?
11. האם יש לה תמונת משפחה שיקרה ללבך ? ספר עליה.
12. האם יש במשפחתך חפץ (objet) שעובר מדור לדור ? ספר עליו.
13. כיצד אתה נוהג לחגג את יום ההולדת שלך ?
14. בשנים האחרונות נוהגות קבוצות יהודיות לבקר בפולין במחנה ההשמדה אושוויץ. מה דעתך על נהג (coutume, habitude) זה ?

א. השלם את המשפטים במילים הבאות:

השמידו - שריד - כתובת - הצדיע - בדיוק - הוחלפה - תלוייה - נפרדו - הרגיש - מזכרת

1. דורון נולד _____ כאשר הדליקו את הנר השמיני של חנוכה.
2. אני לא מוצא את התמונה, היא _____ .
3. הנאצים _____ שישה מיליון יהודים.
4. יוסף _____ הרשגת שמחה כשראה את כל כולם.
5. מהי ה _____ המדוייקת ? אני רוצה לשלוח לך מכתב.
6. תמונת סבא שלי _____ על הקיר בסלון.
7. החייל _____ למפקד שלו בבסיס הצבאי.
8. בסוף החופשה _____ מחברינו בעצב.
9. החנוכייה הייתה ה _____ האחרון שנשאר ממשפחתו.
10. החבר שלי שלח לי תמונה כ _____ לחופשה שלו.

ב. כתבו את הנרדפים (synonymes):

לנוע , הבהיקה , אמצע , עברו , פחד , נוכרים , כמו , חש , פליט , הסתכל

- התבונן : _____ , חלפו : _____ , חרדה : _____
כאילו : _____ , שריד : _____ , הבהיקה : _____
הרגיש : _____ , מרכז : _____ , לזוז : _____
זרים : _____

אוצר מילים

utiliser	להשתמש, השתמש
changer	להחליף, הוחלפה
suspendu	תלוי, תלויה
deuxième guerre mondiale	מלחמת העולם השנייה
éclater	לפרוץ, פרצה
exterminer	להשמיד, הושמדה
regarder	להסתכל
contempler	להתבונן
pensée	מחשבה, מחשבות
passer	לחלוף, חלפו
adresse	כתובת
précis	מדויק, מדוייקת
se vider	להתרוקן, התרוקנה
tombe	קבר, קברים
camps d'extermination	מחנות ההשמדה
se rassembler	להתאסף, התאספה
colis, paquet	חבילה
le bonjour	דרישת שלום
fosse commune	קברות האחים
fours crématoires	משרפות
souvenir	מזכרת
couple	זוג
frapper	לדפוק, דפק
voix	קול
fête (non religieuse)	מסיבה
base (militaire)	בסיס
saluer (militaire)	להצדיע
étrangers	זר, זרים